

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о контроли предмета од драгоцених метала садржан је у члану 97. став 1. тачка 6. Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, број 98/06), којим се утврђује да Република Србија, уређује и обезбеђује, између осталог, јединствено тржиште, правни положај привредних субјеката и систем обављања појединих привредних и других делатности.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Област контроле предмета од драгоцених метала до сада је била уређена Законом о контроли предмета од драгоцених метала („Службени лист СРЈ”, број 80/94, 83/94 - испр. и 28/96- др. закон) који се по престанку постојања државне заједнице Србија и Црна Гора примењује као републички закон на територији Републике Србије. Такође, битно је нагласити да је област контроле предмета од драгоцених метала уређена и подзаконским актима донетим на основу наведеног закона.

Важећи Закон о контроли предмета од драгоцених метала познаје институцију Савезне организације надлежне за мере и драгоцене метале и прописује њену надлежност у области контроле предмета од драгоцених метала. Узевши у обзир чињеницу да је Државна заједница Србија и Црна Гора престала да постоји 2006. године, новим законом је потребно уредити надлежност у складу са правним системом Републике Србије и актуелним приликама које постоје с обзиром на то да се више не може говорити о надлежности савезног органа у области контроле предмета од драгоцених метала.

Основни разлог за доношење новог Закона о контроли предмета од драгоцених метала је усклађивање материје на коју се овај закон односи, са одредбама Закона о министарствима („Службени гласник РС”, бр. 65/08 и 36/09) и Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07), односно усаглашавање са правним системом Републике Србије.

Наиме, чланом 9. Закона о министарствима прописано је да Министарство економије и регионалног развоја, обавља послове државне управе који се, поред осталог, односе и на мере и драгоцене метале, као и да је Дирекција за мере и драгоцене метале образована као орган управе у саставу Министарства економије и регионалног развоја. Истовремено, важећим Законом о контроли предмета од драгоцених метала прописана је надлежност организације за контролу предмета од драгоцених метала која је у смислу Закона о државној управи у супротности са делокругом органа управе у саставу министарства.

Поред потребе усклађивања са правним системом Републике Србије, основни разлози за доношење овог закона су омогућавање праћења развоја ове области на међународном плану и преузимања нових решења у национално законодавство, као и успостављање транспарентног и непристрасног начина обављања послова контроле предмета од драгоцених метала у Републици Србији. С тим у вези, доношењем овог закона створиће се услови да Република Србија приступи, односно потпише Конвенцију о контроли и означавању предмета од драгоцених метала („*Convention on the control and marking of articles of precious metals*“ -у даљем тексту: Конвенција), која је први пут ступила на снагу још 1975. године, с тим што су последњи амандмани усвојени фебруара 2010. године.

Приликом израде овог закона, предлагач је пре свега, имао у виду процес економских интеграција привреде у светско тржиште у области контроле предмета од драгоцених метала. Приступање Републике Србије Конвенцији помогло би даљи развој златарства као привредне гране и олакшало промет предмета од драгоцених метала на нашем и страном тржишту.

Сагледавајући неопходност потребе да се што хитније успостави транспарентни и непристрасни начин обављања послова контроле предмета од драгоцених метала у Републици Србији, предлагач овог закона сматра да је потребно јасно дефинисати делокруг надлежног министарства, Дирекције за мере и драгоцене метале и овлашћених тела, као привредних субјеката чије се овлашћивање предвиђа овим законом. Доношењем овог закона створиће се услови за улазак нових привредних субјеката на тржиште у виду овлашћених тела за обављање послова испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала и испитивања драгоцених метала и њихових легура, што ће омогућити одвајање послова испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала и испитивања драгоцених метала од послова надзора. То ће омогући квалитетнији надзор, повећати сигурност свих учесника на тржишту и заштити јавни интерес. Оваква решења постоје и у земљама у окружењу. Такође, нова законска решења омогућила би, поред осталог, уређење питања важења страних знакова (жигова) и докумената на територији Републике Србије.

Овим законом обезбедиће се да се предмети од драгоцених метала могу ставити на тржиште, односно у употребу само ако су означени на одговарајући начин, што је потврда да су усаглашени са прописаним захтевима.

Законом се омогућава и доказивање усаглашености производа на основу прописане документације што представља новину у односу на важећи закон, а што ће омогућити произвођачу да се сам определи на који начин ће доказивати усаглашеност предмета од драгоцених метала са прописаним захтевима.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1 . дефинисни су предмет и садржина закона.

Члан 2. прописује стављање предмета од драгоцених метала на тржиште у смислу да предмет од драгоценог метала може бити стављен на тржиште само уколико је усаглашен са прописаним захтевима и уколико га прати прописана документација. Такође, прописано је да откуп предмета од драгоцених метала обављају произвођачи предмета од драгоцених метала, с тим да откуп предмета од драгоцених метала могу вршити и други привредни субјекти, али само по претходно прибављеној сагласности надлежног органа. На овај начин уредиће се питање масовног откупа предмета од драгоцених метала који је присутан на тржишту Републике Србије и који као такав није уређен с обзиром да постоји ситуација у којој се овом делатношћу, поред регистрованих произвођача предмета од драгоцених метала, баве и други привредни субјекти као што су мењачнице, фризерски салони, а тај откуп се врши чак и на пијачним тезгама, без икакве сагласности надлежног органа. У том смислу, овим чланом прописано је да се, осим произвођача предмета од драгоцених метала, овом делатношћу могу бавити и други привредни субјекти само уз претходно прибављену сагласност надлежног органа.

Члан 3. прописује значење појединих појмова у смислу овог закона.

Чланом 4. дефинисано је јасно разграничење надлежности институција које учествују у обављању послова контроле предмета од драгоцених метала. С тим у вези, прописано је да Министарство економије и регионалног развоја обавља послове који се односе на стратегију и политику развоја области контроле предмета од драгоцених метала, усмерава рад Дирекције за мере и драгоцене метале, прати и координира извршавање послова из области контроле предмета од драгоцених метала, док Дирекција за мере и драгоцене метале обавља стручне и са њима повезане послове у области контроле предмета од драгоцених метала.

Чл. 5. и 6. прописано је на које предмете се не односе одредбе овог закона, односно на које се предмете од драгоцених метала не односи обавеза жигосања.

Чл. 7. до 9. прописани су технички захтеви за предмете од драгоцених метала и с тим у вези, степени финоће које морају испуњавати предмети од драгоцених метала да би могли бити стављени на тржиште, критеријум за сврставање предмета од драгоцених метала у одређени степен финоће, као и правни основ за ближе прописивање осталих техничких захтева које предмети од драгоцених метала морају испунити да би били стављени на тржиште.

Чл. 10. и 11. прописују услове које је испоручилац дужан да обезбеди пре него што предмет од драгоценог метала стави на тржиште, обавезу произвођача да усаглашеност предмета са прописаним захтевима потврђује подношењем предмета на испитивање и жигосање или на основу прописане документације.

Чл. 12. до 16. прописан је поступак додељивања знака произвођача и с тим у вези, доношење решења од стране Дирекције којим се тај знак произвођача додељује, рок важења решења, поступак доношења решења о укидању решења о знаку произвођача. Такође, прописано је и означавање финоће предмета чији су делови израђени од легура различитих драгоцених метала или од легура истог драгоценог метала различитих степена финоће, као и предмета који се састоје од делова од драгоцених метала, као и од делова других материјала.

Чланом 17. прописана је сходна примена чл. 11. до 15. и на увознике, односно заступнике.

Чланом 18. прописано је да је увозник, односно заступник са седиштем у Републици Србији, пре стављања предмета од драгоцених метала на тржиште, дужан да означи предмете од драгоцених метала страног произвођача својим додељеним знаком.

Члан. 19. прописује обавезу произвођача да пре стављања предмета на тржиште поднесе предмет на испитивање и жигосање.

Члан. 20. прописује поступак подношења захтева произвођача за испитивање и жигосање предмета од драгоцених метала од стране произвођача, као и сам поступак испитивања и жигосања који спроводи Дирекција, односно овлашћено тело. Такође, прописује могућност произвођача да води управни поступак уколико је незадовољан решењем Дирекције, односно овлашћеног тела.

Члан. 21. прописује да се предмети од драгоцених метала испитују и жигосу у службеним просторијама Дирекције, односно овлашћених тела, као и да се исти могу испитивати и жигосати у пословним просторијама произвођача, увозника, заступника уколико за то постоје испуњени прописани услови.

Члан. 22. прописује да ће грађанину који поседује предмет од драгоценог метала, уколико жели, на лични захтев, Дирекција, односно овлашћено тело испитати и жигосати предмет иако предмет неће бити стављен на тржиште.

Чл. 23. и 24. прописује забрану додавања предмету од драгоценог метала, после извршеног жигосања, делова од драгоцених или других метала, односно материјала који се не могу видети или распознати, као и забрану преношења утиснутог жига на други предмет. Такође, након евентуалне измене или прераде предмета прописана је обавеза поновног испитивања и жигосања.

Чл. 25. и 26. прописују обавезу произвођача да поседује доказ о финоћи легуре драгоценог метала од које је израдио предмет као и то да Дирекција води евиденцију произвођача у односу на начин на који доказују усаглашеност предмета са прописаним захтевима. Такође, прописано је да ће министар ближе прописати начин потврђивања усаглашености предмета са прописаним захтевима на основу прописане документације као и рок за изјашњавање произвођача о начину потврђивања усаглашености предмета са прописаним захтевима.

26f
2)

Чл. 27. и 28. прописују обавезе увозника, односно заступника.

Члан. 29. прописује услове које морају испуњавати привредни субјекти и друга правна лица да би могла обављати послове испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала као и испитивања драгоцених метала и њихових легура.

Чл. 30. и 31. прописују поступак овлашћивања привредних субјеката односно правних лица за обављање послова испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала, односно испитивања драгоцених метала и њихових легура.

Члан. 32. прописује обавезе овлашћеног тела које престане да испуњава прописане услове за обављање послова испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала, односно испитивања драгоцених метала и њихових легура, да је у обавези да о томе као и о свим другим значајним променама обавести министарство надлежно за послове контроле предмета од драгоцених метала. Такође, прописује да министарство као јавну књигу води регистар овлашћених тела за испитивање и жигосање предмета од драгоцених метала, односно испитивање драгоцених метала и њихових легура.

Члан. 33. прописује обавезу овлашћеног тела у смислу вођења евиденције која садржи основне податке о овлашћеном телу као и податке о његовом пословању.

Члан. 34. уређује питање признавања иностраних жигова.

Члан. 35. прописује накнаде за спровођење испитивања и жигосања предмета, вршење хемијских анализа драгоцених метала, легура и предмета, испитивања опреме која служи за испитивање предмета од драгоцених метала, утврђивања испуњености услова за доношење решења о знаку произвођача, увозника, односно заступника, утврђивања испуњености услова за доношење решења о испитивању и жигосању предмета у пословним просторијама произвођача или увозника, као и трошкове за извршавање других послова у вези са испитивањем и жигосањем предмета, сnose произвођачи, увозници, односно имаоци предмета у својини грађана, као и остали субјекти који су поднели Дирекцији односно овлашћеном телу. Такође, прописује да ће висину и начин плаћања накнада утврдити Влада.

Чл. 36, 37. и 38. прописују начин држања и означавања предмета од драгоцених метала у продајном простору, изглед продајног простора као и обавезу Дирекције у погледу издавања гласила у коме се објављују донета решења.

Чл. 39. до 44. прописан је надзор над применом закона и других прописа у области контроле предмета од драгоцених метала који врши Министарство преко Дирекције, односно лица овлашћених за вршење тог надзора.

Чланом 45. прописане су казнене одредбе.

Члан 46. прописује рокове у којима ће бити донети прописи за спровођење овог закона.

Чланом 47. прописано је да предмети који су испитани и жигосани до дана ступања на снагу овог закона не подлежу поновном испитивању и жигосању.

Чланом 48. прописано је да се одредбе члана 10. ст. 3. и 4. примењују се до потписивања одговарајућих међународних споразума из члана 38. овог закона.

Чланом 49. прописано је да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о контроли предмета од драгоцених метала („Службени лист СРЈ”, број 80/94, 83/94 - испр. и 28/96- др. закон).

Чланом 50. прописано је ступање на снагу овог закона.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна додатна средства из буџета Републике Србије.